

Vandaag begint de virtuele corona-editie van Oerol. Maar als je heel goed zoekt zijn er op Terschelling wel degelijk flarden 'reëel' Oerol te zien. Er lag zelfs een reëel vogelnestje in de weg.

Flarden 'reëel' Oerol

TEKST JACOB HAAGSMA
FOTO'S NEEKE SMIT

Het is een bijzondere ervaring, besef ik als Emke Idema ons, een groepje van een stuk of tien geselecteerde geluksvogels, op komt halen. Ja tuurlijk, Oerol-voorstellingen zijn wel vaker bijzonder, zeker als je er een eindje voor door het bos moet lopen en dan aankomt op een spannende plek waar dito dingen gaan gebeuren.

Maar in deze coronatijd is dit toch wel een unicum. Oerol neemt deze week immers een virtuele vorm aan, Oerol is thuis of waar dan ook te volgen via een scherm, interactief en speels: op papier een creatieve manier om deze crisis te lijf te gaan.

Maar nu staan we toch bij Kom Hoorn, en worden we dus door Emke Idema naar de speelplek geleid. Daar, in een kuil tussen de bomen, gaan we een spel spelen. Het is een spel op leven en dood, het lot van de mensheid hangt ervan af. Van de slimme dingen die wij gaan bedenken om te overleven. Van de creativiteit die we in ons hebben, van de keuzes die we maken. Harde keuzes soms, in crisistijden.

Idema doet wel vaker dingen op het grensvlak van theater en spellen, of gaming. En heel innovatief ook: vorig jaar won ze, als aanmoediging, de Joop Mulder Plak (vernoemd naar de bedenker van Oerol). Ze had een 'residentie' op Terschelling om daar het project *Forest* te ontwikkelen. Dat had deze Oerol grootscheeps in première moeten gaan, maar helaas. We weten allemaal wat daar tussen kwam.

Wat ze hier voor ons neerzet is een soort voorstudie van dat *Forest*, zoals je deze Oerol wel vaker een *work in progress* tegenkomt – op het scherm en soms in het echt. En dat echte, dat is toch een wereld van verschil. „Er kunnen nog allerlei dingen veranderen”, zegt Idema, en dat blijkt: sommige spelregels op de geplastificeerde kaart die we krijgen vallen al weer anders uit. De *skigs*, de energie-eenheden waarmee we het spel door moeten zien te komen, blijven niet altijd even goed aan de staafvormige magneet kleven die we bij ons dragen. „Dat is ook een van de dingen die anders moeten.”

We worden verdeeld in paren, keurig op een kleine anderhalve meter van elkaar neergezet in een kring om de speelplek. Dat is een verkleinde vorm van de gemeente Algoed, horen we. Die wordt bedreigd door welig tierende bomen en daar valt niets tegen te doen. Want die bomen zijn zojuist heilig verklaard, op omhakken staat de doodstraf.

Terwijl die bomen de gemeente Algoed dreigen te overwoekeren, worden we geconfronteerd met allerlei problemen en dilemma's. Hoe doen we dat met het voetbalveld dat verknald wordt door opduikende boomwortels? Waar gaan we wonen als bomen zich meester maken van onze huizen? Hoe

“

EN JAWEL, DAAR LAG EEN NESTJE MET DRIE EITJES

overleven we deze crisis?

We mogen blij zijn met het koppel Paulien Cornelisse en Cornald Maas in ons midden, want *Opium TV* is er om opnamen te maken. Dus komen zij een keertje vaker aan de beurt en wordt de speelplek extra snel dichtgezet met bomen. Cornelisse, een heel slimme en creatieve vrouw immers, weet in beide gevallen de oplossing: de hoogte in, met sportveld en huizen die we dan maar om de boomtoppen heen bouwen.

Ook andere, nog minder orthodoxe oplossingen komen ter sprake. Via het nogal ingewikkelde kaartstelsel mag mijn team een lichaamsfunctie aanpassen. Laten we dan maar gaan zweven, bedenk ik, als het toch kan. Komt ook mooi van pas om die huizen in de hoogte te bouwen. Overigens behoort ook niets doen – lethargisch ten onder gaan aan drank en drugs – tot de mogelijkheden. Maar uiteindelijk komen alle teams als collectieve winnaars uit de strijd, door onze gezamenlijke creativiteit aan te spreken. We hebben het overleefd, maar niet zonder moeilijke keuzes.

Idema heeft *Forest* al even geleden bedacht, maar de parallellen met de coronatostand dringen zich op. Dat maakt de inzet van dit spel – bedenk iets om je eigen samenleving te redden – wel zo urgent. En het past ook fraai in de missie van Oerol, online of offline.

Zelfs bij zo'n grotendeels virtueel Oerol laat de natuur zich niet dwingen. Dat bleek toen de drie opgeblazen foto's – 2 meter hoog, 3 meter breed – van Michiel Voet geplaatst zouden worden op Arjensdune, bij Hee. Die vormen de stoffelijke weerslag van de voorstelling *De vreemdeling*, die hij dit jaar onder auspiciën van Orkater zou maken, geïnspireerd op zijn reis naar Algerije, op zoek naar Karim Ramtani die 22 jaar illegaal in Amsterdam woonde en ook zijn intrek had genomen in het atelier van Voet.

Iemke Lurving, van het productieteam van Oerol, en een collega begonnen welgemeend aan hun klus. „Toen kwam er een bonte piet bij ons op de duintop zitten, ook wel bekend als scholekster. Die piepte wat en deed wat, en jawel, daar lag een nestje met drie eitjes erin.” Lurving zocht onmiddellijk contact met Staatsbosbeheer, vaste procedure in dit soort gevallen. De volgende dag werd er een nieuwe plek voor de foto's gezocht, een paar honderd meter verderop. „Daar kon het gelukkig wel.”

Of er nu neerslag is op Terschelling of niet, in de 'vliegerinstallatie' *Rainfall* regent het sowieso. Ontwerpers Maarten Kolk en Guus Kusters waren vorig jaar ook al op Oerol, met een soortgelijk project. Hun plan voor dit jaar werd weer een andere kant op gestuurd door corona.

Het kost deze zondagmiddag wat moeite om het gevaarte de lucht in te krijgen op het strand ter hoogte van Formerum, want de wind werkt niet erg mee. Maar dan heb je ook wat. „We moeten er wel wat werk voor verzetten, maar dan komt er ook nog een performatief element bij”, zegt Kolk.

Onder: Kunstenaar Michiel Voet in de duinen van Terschelling met zijn project De Vreemdeling. Midden: Emke Idema in het decor van haar voorstelling Forrest in het bos van Hoorn. Boven: de eerste deelnemers.

“
EEN MONUMENT VOOR
DE HUIDIGE PERIODE

Het is een gevaarte met windzakken en sierlijk draaiende linten, die de illusie geven van regen. „Ons oorspronkelijke concept was heel zwaarmoedig ingezet”, zegt Kusters. „Dat voelde niet goed, toen bleek dat het gewone festival niet doorging en alles anders werd.”

De uiteindelijke versie is „het ene moment heel zwaarmoedig en verdrietig, het andere heel sprankelend en hoopvol. In deze crisis gaan mensen op zoek naar hoop, maar het is net zo relevant om even stil te staan bij de verbijstering en het verdriet, om het figuurlijk te laten regenen. Dit is een gedenkteken, een monument voor de periode waarin we zitten.”

Intussen vallen er buiten de organisatie om ook al flarden reëel Oerol mee te maken, zoals ook wel te verwachten viel. Zo kondigde Douwe Bob, vorig jaar elke dag present op het festival, gisteren aan dat hij vanmiddag op het Groene Strand bij West-Terschelling gaat optreden.